

Täysistunto

Keskiviikko 18.5.2022 klo 13.59—18.09

6. Hallituksen esitys eduskunnalle ilmastolaiksi

Hallituksen esitys HE 27/2022 vp
Toimenpidealoite TPA 58, 93/2021 vp
Valiokunnan mietintö YmVM 2/2022 vp

Toinen käsittely, ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Toiseen käsittelyyn ja ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan toisessa käsittelyssä hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. Lopuksi päätetään ainoassa käsittelyssä toimenpidealoitteista. — Avaan keskustelun. Edustaja Soinikoski, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.20 **Mirka Soinikoski vihr:** Arvoisa puhemies! Uusi ilmastolaki on yksi tämän hallituskauden merkittävimmistä ilmastotoimista. Se asettaa kunnianhimoiset ja kauaskantoiset raamit Suomen ilmastotavoitteille, jotka osaltaan varmistavat Suomen hiilineutraaliuden saavuttamisen vuoteen 2035 mennessä ja ilmastotyön jatkumisen yli vaalikausien. Uudet ilmastotavoitteet pohjautuvat Suomen ilmastopaneelin suosituksiin, mikä alleviivaa niiden tietopohjaisuutta. Tämä on ensiarvoisen tärkeää, sillä kuten aiemmin tänään luonnonsuojelulain kohdalla sanoin, vain riippumattomalla ja tietoon perustuvalla päätöksenteolla voimme luoda perustan kestäväille ja johdonmukaiselle ilmasto- ja luontopolitiikalle. Pitkän aikavälin tavoitteet luovat myös ennakoitavuutta, joka kannustaa investoimaan puhtaisiin ratkaisuihin. Suomella on kaikki mahdollisuudet nousta johtavaksi puhtaan teollisuuden ja teknologiaratkaisujen edelläkävijäksi. Meillä on jo osaaminen, suunta ja tahtotila. Lämmin kiitos koko valtioneuvostolle ja ympäristöministereille Kari ja Mikkonen tämän tärkeän lain viemisestä eteenpäin. Se antaa toivoa tulevaisuuteen.

Arvoisa puhemies! Kevään IPCC:n ilmastoraportin ja Ukrainan sodan seurauksena meillä ilmastolaki on entistäkin ajankohtaisempi, koska se vauhdittaa meitä entisestään kohti fossiilitonta hyvinvointivaltiota. Nopea irtautuminen fossiilisista polttoaineista on sekä tehokasta ilmasto- että turvallisuuspolitiikkaa, sillä merkittävä osa Suomen fossiilisista polttoaineista tulee Venäjältä. Fossiilisista irtautuminen tukee Suomen hiilineutraaliustavoitteita ja huoltovarmuutta, kun emme ole niin riippuvaisia ulkovaltojen fossiilisista polttoaineista. Samalla se parantaa Suomen energia-alan työllisyyttä ja osaamista, kun nojautumme enenevässä määrin kotimaisiin puhtaisiin ratkaisuihin. Päästöttömän yhteiskunnan rakentaminen tarkoittaa valtavaa määrää uutta teollista tuotantoa, työpaikkoja ja vientimahdollisuuksia. Se tarkoittaa toivoa paremmasta huomisesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

Arvoisa puhemies! Suomen pitää olla luontopositiivinen maa, mikä tarkoittaa luonnon monimuotoisuuden vähenemisen kääntämistä luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Tämä tarkoittaa sekä luonnonsuojelun vahvistamista että ilmastonmuutoksen hillitsemistä. Näihin kumpaankin ilmiöön hallitus on tarttunut rivakasti uudistamalla sekä luonnonsuojelulakia että ilmastolakia.

Luontopositiivisen Suomen kannalta on erittäin tärkeää, että päästöjen vähentämisessä ei pyritä vain hiilineutraaliuteen vaan pitkällä aikavälillä hiilinegatiivisuuteen. Ainoastaan vähentämällä päästöjä voimme lisätä luonnontilaisten elinympäristöjen määrää, joita ilmaston lämpeneminen uhkaa. Tämä on myös uuden ilmastolain tavoite, sillä sen pitkän aikavälin tavoitteena on vähentää päästöjä 90 prosenttia vuoteen 2050 mennessä. Päästövähennykset yhdessä luonnonsuojelun kanssa luovat pohjan sille, että vaelluskalat, pölyttäjähöyrynteiset ja niistä elävät linnut jälleen kukoistavat ja Itämeren sinilevälautat harvinaistuvat. Tämän toteutuminen vaatii kunnianhimoista, johdonmukaista ja pitkäkestoista työtä, [Puhemies koputtaa] jolle uusi ilmastolaki antaa hyvät puitteet.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Said Ahmed, olkaa hyvä.

16.24 Suldaan Said Ahmed vas: Arvoisa puhemies! Ilmastonmuutoksen hillitseminen on ihmiskunnan kohtalonkysymys. Elämme ilmastotieteen mukaan viimeisiä vuosia, joiden aikana on mahdollista estää ilmaston hillitsemätön kuumeneminen. Se on meidän poliitikkojen tehtävä. Siksi olen iloinen, että hyväksymme nyt uuden, tiukemman ja kunnianhimoisemman ilmastolain Suomeen. Ilmaston kuumenemisesta maksavat tällä hetkellä niiden maiden ihmiset, jotka eivät ole sitä aiheuttaneet, ja maapallon kaikista köyhimmat. Tämä on todella väärin. Me lännessä olemme vaurastuneet teollistamalla ja samalla päästäneet ilmakehään liikaa päästöjä jo nyt. On siis meidän tehtävämme johtaa päästöjen leikkaamista.

Arvoisa puhemies! Toinen ihmisryhmä, joka ei ole aiheuttanut ilmastokriisiä, ovat lapset ja nuoret. Kuitenkin juuri he ovat kaikista ahdistuneimpia — ja syystä: heidän tulevaisuutensa on vaakalaudalla. Ainoa kestävä lääke ilmastoahdistukseen ovat riittävät ilmastotoimet. Niitä peräänkuulutan nyt ja jatkossa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas, olkaa hyvä.

16.25 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Käsittelemme hallituksen esitystä uudeksi ilmastolaiksi. Lain tavoitteena on hillitä ilmastonmuutosta ja edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista. Hiilineutraalisuus ei ole hallituksen ainoa tavoite, vaan kansalaisten kuritus jatkuu hiilinegatiivisuuden kasvattamisella myös neutraaliustavoitevuoden 2035 jälkeen. Päästövähennystavoitteita on siis asetettu myös vuodelle 2040 ja vuoden 2050 tavoitteita päivitetään.

Perussuomalaiset eivät hyväksy ilmastopolitiikan kiristyksiä tässä hetkessä. Olemme sitä mieltä, että vuoden 2035 hiilineutraalisuustavoitteista on yksinkertaisesti luovuttava. Euroopan unionin tavoite 2050 ei tule toteutumaan, joten hallituksen asettama tavoite ei ole enää pelkästään kunnianhimoinen, se on tuhon tie.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

Ilmastotavoitteita voidaan pohtia sen jälkeen, kun saamme oman maamme huoltovarmuuden kuntoon ja Euroopassa tilanne normalisoituu. Tänä on katsottava tärkeysjärjestyksistä ja siirrettävä vihreä ideologia sivuun. Me emme pelasta yksin globaalia yhteistä ilmastoa ajamalla tuotantoamme alas ja vaikeuttamalla suomalaisten arkielämää. Nähdäkseen jokainen suomalainen teollisuuden työpaikka on itsessään ilmastoteko, sillä halpatuotantomaissa päästöt eivät kiinnosta ketään.

Arvoisa puhemies! On erikoista, ettei edes nykyinen, vakava maailmantilanne saa hallituksessa aikaan mitään tarvetta uudelleenarvioida tavoitteita. Esityksen valmistelutyö tehtiin ennen Ukrainan ja Venäjän sotaa, eikä se huomioi tarpeeksi huoltovarmuuskysymyksiä ja energiapolitiikan tarpeita. Liian kunnianhimoinen ilmastopolitiikka aiheuttaa kotitalouksille väijäämättä lisäkustannuksia. Esimerkiksi talojen energiaremontit tai vaikkapa sähköautoihin siirtymiset ovat kalliita sijoituksia tavalliselle suomalaiselle.

On turha väittää, että esimerkiksi bensiinin hinta pumpulla olisi vain maailmantilanteesta kiinni. On tietysti päivänselvää, että sillä on vaikutusta, mutta hinnasta edelleen reipas puolet on veroa. Elämisen, asumisen ja liikkumisen hintaa on madallettava verotuksellisin keinoin. Suomi on pitkien välimatkojen maa: matkojen taittamiseen auto on hyvin usein välttämättömyys.

Arvoisa puhemies! Energian hinta on huolestuttavassa nousukiidossa. Kotimaisen turpeen hösuttu, vastuuton alasajopäätös aiheutti sen, että suomalaiset energiayhtiöt alkoivat käyttämään venäläistä haketta. Nyt venäläistä haketta ei enää pakotteiden vuoksi, onneksi, tuoda. On aika palata kotimaisen turpeen ja energiaturpeen käyttöön, kannustettava ja tuettava tuotantoa. Minun mielestäni turve pitäisi julistaa välittömästi uusiutuvaksi luonnonvaraksi ja sellaisena asiaa käsitellä biologisena faktana. Tämä onnistuisi suhteellisen nopeastikin, jos vain tahtotilaa, arvoisa hallitus, on tehdä Suomen parhaaksi päätöksiä.

Turvetuottajille tulisi mielestäni maksaa kattavat korvaukset vastuuttoman politiikan aiheuttamista menetyksistä. Kotimaista energiapuuta tulee myös käyttää entistä enemmän ja vauhdittaa sen korjuuta. Nämä ovat aivan keskeisiä toimenpiteitä huoltovarmuuttamme silmällä pitäen ja lisäksi aikaansaisivat myös positiivista vaikutusta suomalaiseen työllisyyteen.

Arvoisa puhemies! Nyt on tullut aika myöntää tehdyt virheet, kääriä hihat ja alkaa nostamaan Suomea jaloilleen. Mikäli haluamme hyvän tulevaisuuden, meidän täytyy tehdä se. Hallituksen nykyinen, liian kunnianhimoinen ilmastopolitiikka ei hyvää tiedä.

Arvoisa puhemies! Teen vastalauseen 2 mukaisen hylkäysesityksen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ledamot Ollikainen, var vänlig.

16.29 Mikko Ollikainen r: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä oleva ilmastolaki on kunnianhimoinen ja osoittaa, että hallitus suhtautuu ilmastokysymyksiin vakavasti, varsinkin pitkällä aikavälillä.

Esityksessä parannetaan myös elinkeinoelämän toimintaympäristön ennakoitavuutta. Tämä on tärkeää etenkin suomalaisille yrityksille ja luo samalla kestävä kasvun edellytyksiä. Tämä antaa yrityksille vahvan signaalin siitä, että tässä maassa kannattaa investoida puhtaisiin ratkaisuihin. Tänä muun muassa Vaasasta on tullut positiivisia uutisia, kun norjalainen FREYR on laajentanut patteritehdasalueen 90 hehtaarista 130 hehtaariin. To-della isoista alueista on kyse, eli tämä voikin luoda työpaikkoja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

Toki Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on myös voimistanut tarvetta irtisanoutua fossiilisesta polttoaineesta. Kuten valiokunnan mietinnössä korostetaan, on ilmastolaki nyt ohjaamassa kehitystä tähän suuntaan. Ilmastopolitiikka on myös turvallisuuspolitiikkaa, mikä on tullut tämän viikon aikana jo monesti esille tässä salissa.

Ärade talman! Klimatlagen reformeras för att Finlands klimatmål ska nå internationell och EU-nivå. Att regeringen nu gett en klimatlag berättar om att de här frågorna tas på allvar och att man nu vill jobba långsiktigt. Framför allt är det en stark signal för företagen att det lönar sig att investera i rena lösningar i Finland. Det här är en bra sak.

I lagen ställs bland annat målet att Finland minskar utsläppen med 60 procent till 2030. Visst, målen är ambitiösa, men de utredningar som gjorts visar att vi i Finland är på god väg och vi har vidtagit rätt åtgärder i många avseenden. Lagen är ett av de beslut som har störst inverkan på klimatet och garanterar att klimatarbetet fortsätter också över valperioderna.

Att dra upp dylika klimatmål handlar i dagens läge inte endast om klimatkrisen, utan berör på många plan även säkerhetspolitik. Ju snabbare vi blir oberoende av fossila bränslen, desto bättre är det för säkerheten i Finland och hela Europa. Med tanke på situationen i Ukraina borde dessa frågor också ha ett stort intresse.

Avsikten med lagen är även att säkerställa att klimatåtgärderna är rättvisa. Klimatåtgärderna kan väcka oro för till exempel de ekonomiska konsekvenserna, och det är viktigt även att regionala skillnader beaktas i de här åtgärderna. Miljöåtgärderna får inte ha orättvisa följder till exempel i olika regioner ekonomiskt. — Tack.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia, tack. — Edustaja Huru, olkaa hyvä.

16.33 **Petri Huru ps:** Kiitos, arvoisa puhemies! Tänään aikaisemmin käsitelimme terveydenhuoltolain muuttamista, ja sen käsittelyn yhteydessä todettiin, että maailma on muuttunut ja se täytyy ottaa huomioon lainvalmistelussa. No, nyt käsittelyssä oleva ilmastolaki etenee kuitenkin hallituksen ideologisen politiikan mukaan, ja siinä ei olla valmiita ottamaan huomioon muuttunutta maailmaa, kuten edustaja Peltokangas hyvin kuvasi puheenvuorossaan. Maksajaksi joutuu kansa. Kannatankin edustaja Peltokankaan tekemää tämän lakiesityksen hylkäysesitystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäkynen Jukka, olkaa hyvä.

16.33 **Jukka Mäkynen ps:** Arvoisa herra puhemies! Ilmastomuutoksen hillintää ja sen toimiin sopeutumista esitetään luonnon monimuotoisuuden turvaamisen rinnalle luonnonsuojelulain tavoitteeksi. Onko tätä nyt perusteltua hajauttaa liikaa? Etenkin ilmastomuutoksen hillintää ohjataan jo nyt laajasti muilla ohjauskeinoilla, eikä sitä mielestäni tule lisätä luonnonsuojelulain tavoitteeksi. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen riittää, eikä laki tarvitse enää lisäksi ilmastomuutoksen hillintää.

Miksi Suomen pitää ylipäätään toteuttaa maailman kunnianhimoisinta ilmastopolitiikkaa? Mitä hyötyä tästä meille on? [Eduskunnasta: Suomen etu!] Ainut hyöty, mikä mieleeni tulee, on se, että voimme taputtaa itseämme selkään ja moraaliposeerata maailmalle. Entä mitä haittaa tästä meidän kunnianhimosta on, kun haluamme olla hiilineutraaleita 15 vuotta muuta Eurooppaa edellä? Haittalista onkin sitten pitkä kuin nälkävuosi. Esimerkik-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

si energian, etenkin sähkön ja fossiilisten polttoaineiden, hinnat nousevat korkeammiksi kuin mihin maan kansalaisilla ja teollisuudella on varaa, koska toteutamme vihreää siirtymää aivan liian nopeasti eikä korvaavia järkeviä energiaratkaisuja ole vielä saatavilla.

Arvoisa puhemies! Joidenkin tutkijoiden mielestä Suomi saattaa olla hiilinegatiivinen jo nyt, jos asiaa tarkasteltaisiin tieteellisesti. Kannattaisiko meidän kuunnella muitakin tutkijoita, myös suomalaisia alan asiantuntijoita, eikä pelkästään vihreän ideologian tukemia? Tätä asiaa täytyisi tutkia paljon laajemmin, ja mukaan pitäisi ottaa myös suot, joihin National Trust -järjestön tutkimuksen mukaan sitoutuu enemmän hiiltä kuin metsät pystyvät nielemään. Kuulitte oikein, Suomen suot siis nielevät valtavasti hiiltä, mutta se on päätetty laskelmissa jättää huomioimatta. Suomi saattaakin siis olla riippuvainen tuontihiilidioksidista.

Itse en ole ilmastotutkija, mutta kehottaisin tutkimaan asiaa laajemmin eikä tekemään hätäisiä toimenpiteitä, joista Suomi kärsii, suomalaiset ja kilpailukykyemme. Lisäksi kun Suomi on yksi maailman puhtaimmista maista ja hoitaa ympäristöasiat esimerkillisesti, niin miksi meidän täytyy toteuttaa ilmastotoimia maailman ankarimmin? Missä on logiikka?

Arvoisa puhemies! Jos todistetaan, että Suomi onkin hiilinegatiivinen, niin Euroopan unionin oikeusvaltioperiaatteen mukaan Suomelta ei voi edes vaatia suurempia leikkauksia kuin muilta mailta.

Kannatan edustaja Peltokankaan tekemää vastalauseita. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kaleva, olkaa hyvä.

16.37 Atte Kaleva kok: Arvoisa puhemies! Viime talvena sähkönhintaa oli käsittämättömän korkea, ja hintapiikit olivat vielä sitäkin korkeampia. Kaikki analyytit — mukaan lukien Fortumin analyytikot — näkevät, että tällainen ei ole mitenkään poikkeuksellista, vaan ensi talvena voi tulla yhtäläisiä sähkönhintoja ja voidaan nähdä yhtäläisiä hintapiikkiä ja volatilitteettiä hinnassa kasvaa.

Eli tämä kysymys on nyt ratkaistava sillä tavoin, että miten me saadaan sitä energiaa kotimaahan, nyt kun venäläistä tuontienergiaa ei enää siinä määrin tule. On ihan täysin selvää se, että tämä Venäjän raakalaismainen hyökkäys Ukrainaan ja siitä Venäjään kohdistuneet pakotteet osaltaan vauhdittavat tätä vihreää siirtymää pois fossiilisista polttoaineista, pois fossiilisesta energiasta, ja sehän on tavallaan hyvä asia. Mutta tämän siirtymäkauden ajaksi meidän on otettava kaikki keinot käyttöön, koko energiapaletti on otettava käyttöön. Nyt mitään keinoja ei voida rankata pois tässä vaiheessa. On tärkeätä, että me saadaan Fennovoimalle uusi laitostoimittaja, ja on tärkeätä, että me tuetaan pienten modulaarien minireaktoreiden luvitusta, mutta me tarvitaan myös kaikki kotimainen energia, mukaan lukien turve, pelletti, hake — kaikki pitää nyt ottaa käyttöön. Ja siellä missä turvetta voidaan nostaa, missä vielä ei ole alasajettu näitä laitoksia ja laitteistoja, sitä pitää ruveta tekemään, ihan kuin Itä-Suomessa on jo tehty. Eli nyt tämän siirtymäkauden ajaksi kaikki keinot pitää ottaa käyttöön, ja on hyvin vahingollista se, että hallitus tässä liian kunnianhimoisessa, liian ideologisessa ilmastopolitiikassaan nyt ei ole hyväksynyt eikä ymmärrä tätä, että nämä kaikki keinot on otettava käyttöön nyt. Meidän huoltovarmuus on erittäin tärkeä asia, ja tästä kokoomus on pitänyt huolta, tästä ovat muutkin puolueet täällä kantaneet huolta. Ei voida lähteä yksisilmäisesti vain katsomaan tietyllä tavalla tätä asiaa, vaan se pitää katsoa kokonaisvaltaisesti.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

Arvoisa puhemies! Sen takia teenkin kokoomuksen vastalauseen 1 mukaiset lausumaehtodotukset.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

16.39 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kannatan edustaja Kalevan tekemää esitystä.

Arvoisa puhemies! Ainakin itselleni tulee semmoinen tunne, että politiikka alkaa aika paljon tässä salissa irtaantua käytännön realiteeteista ja taloudesta. Me ollaan jo aikanaan sovittu, että kun näitä EU-muutoksia, joita EU:sta tulee, käsitellään, niin me noudatamme sitä kaavaa, että kaikki pitää tapahtua samanaikaisesti: ekologinen kestävyys, taloudellinen kestävyys ja sosiaalinen kestävyys, joka käsitykseni mukaan sisältää alueellisen kestävyuden. Tämä ilmastolaki on sillä tavalla vähän ongelmallinen, että vaikka se ei suoraan nyt määrää mitään, niin se on puitelaki, joka kuitenkin sitoo ja ohjaa viranhaltijoita eri ministeriöissä, vaikka tämä on valmisteltu ympäristöministeriössä. Ja kun me tiedämme, mitä siellä Ukrainassa on tapahtunut ja mitä siitä seurasi energiamarkkinoille ja tulee seuraamaan, niin kyllähän tämä energian hinnannousu aiheuttaa suuria ongelmia nimenomaan siellä päin Suomea, missä ihmiset asuvat enemmän omakotitaloissa, käyttävät enemmän energiaa ja ovat pakotettuja käyttämään omaa autoa, ja sen takia edustaja Kalevan näkemykset, että meidän pitää energiapolitiikassa ottaa turve täysimääräisesti käyttöön, mitä tarvitaan sitten erityisesti lämmöntuotantoon... Toki meillä on paljon vastapainevoimaloita, joissa sähköä ja lämpöä tuotetaan yhtä aikaa. Siellä hyötysuhde menee yli 90:n. Jotenkin tuntuu, että meillä unohtuvat nämä talouden realiteetit, ja sen takia turve pitää ottaa, mutta meidän täytyy huomioda sekin, että eihän kukaan lähde tekemään pariksi vuodeksi tai kolmeksi vuodeksi turvetta, vaan meidän täytyy sitoutua koko vuosikymmenen ajan osamaan turvetta niitä tuottavilta. Näin ollen turve onkin nähtävä osaksi vihreää siirtymää.

Kun me puhumme paljon tässäkin salissa ilmastopolitiikasta ja vihreästä siirtymästä, niin unohtuu yksi asia, joka on myös tässä ilmastolaissa aika pitkälle unohtunut: se, että vihreä siirtymä tarvitsee aivan valtavasti maametalleja. Kun me arvioimme tämänhetkisen kulutuksen, 7 miljoonaa tonnia maametallia, niin se tulee parissakymmenessä vuodessa olemaan 30 miljoonaa tonnia. Nämä luvut eivät nyt sinänsä merkitse mitään, mutta se kertoo sen, että jonnekin tässä maapallolla on valtava määrä uusia kaivoksia perustettava ja entisiä, jotka ovat mahdollisesti vähän niin kuin lepäämässä, avattava uudelleen. Jotenkin tulee semmoinen tunne, kun täällä luonnonsuojelulakia aikaisemmin tänä iltana käsiteltiin ja nyt ilmastolakia, että olemmeko me oikeasti sitä mieltä, että meidän takapihalta eli Suomesta ei nyt saa etsiä malmia eikä tänne saa perustaa kaivoksia. Eihän niitä välttämättä kukaan rakasta, mutta kun ne ovat välttämättömiä tämän vihreän siirtymän toteuttamiseksi. [Puhemies koputtaa] Ei voi olla uusiutuvaa energiaa eikä sähköistä liikennettä, jos ei ole valtavan paljon enemmän metallia kuin tänä päivänä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

16.42 Mai Kivelä vas: Arvoisa puhemies! Tämä ilmastolaki on tosi tärkeä laki, ja on erityisen tärkeää, että meidän hallitusneuvotteluissa sopimamme Suomen hiilineutraaliustavoite saadaan nyt lakiin kirjattua. Se on tapa varmistaa, että tämä ilmastotyö ei jää riippumaan tulevien hallitusten mielenliikkeistä vaan ilmastotoimet jatkuvat vähintään samalla

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

kunnianhimon tasolla kuin mitä tämä hallitus on sopinut. Eli se tarkoittaa, että tämä laki tulee olemaan yksi sellaisista pitkäjänteisistä laeista ja kestämaan yli vaalikausien, ja sen takia tämä on merkittävää.

Minä olen pitänyt täällä jo aiemmin useamman puheenvuoron ja kommentoin siksi vain lyhyesti muutamaa asiaa, mistä en ole vielä ehtinyt puhua.

Ensinnäkin nämä kulutusperäiset päästöt, jotka eivät sisälly meidän ilmastolaskentaamme. Minä ajattelen, että se on hieman itsepetoksellista, koska me silloin ulkoistamme osan meidän päästöistämme ja vastuumme niistä päästövähennyksistä meidän vastuumme ulkopuolelle. Minä itse toivon, että tämä tulee toivottavasti muuttumaan, ja haluan tässä nostaa esimerkiksi Ruotsin, jossa tätä työtä tehdään — käsittääkseni siellä ollaan pidemmällä kuin missään muussa maassa. Siellä on juuri tänä vuonna parlamentaarinen työryhmä ehdottanut, että Ruotsi ottaisi ensimmäisenä maana maailmassa käyttöön tavoitteen kulutusperäisille päästöille ja kehittäisi sitten myös tätä laskentaa, jolla kulutusperäisiä päästöjä voidaan vähentää. Minä itse toivon, että Suomessa nyt seurattaisiin tarkasti tätä työtä, mitä Ruotsissa tehdään, ja toivottavasti mekin saamme tavoitteen oman kulutuksemme päästöjen vähentämiselle sitten pian.

Ja lyhyesti kommentoin opposition puheenvuoroja, koska ollaan nyt täältä kuultu tätä kritiikkiä.

Ensinnäkin perussuomalaiset, te esitätte, että hallitus tekee liikaa ilmastotoimia ja niistä pitäisi nyt luopua, ja te olette tätä vaatineet tietenkin jo aikaisemmin, mutta nyt on valittu syyksi tämä sotatilanne. Itse päinvastoin ajattelen, että tämä geopolittinen tilannehan on nimenomaan syy entisestään vauhdittaa vihreätä siirtymää ja että on hyvä huomata, että ilman jo tehtyjä ilmastotoimia Suomi olisi vielä vaikeammassa tilanteessa energiapolitiittisesti. Eli voidaan nähdä, että ilmastotoimet ovat myös toimia Suomen turvallisuuden edistämiseksi.

En ehtinyt [Puhemies koputtaa] nyt kommentoida kokoomusta, mutta pidän sitä hieman surullisena, että ette ole mukana tässä ilmastolaissa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.45 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Ensinnä kannattaa muistaa, että tämä ilmastolaki on puitelaki. Eli sillä on ohjausvaikutus, suoraa laillista vaikutusta ei ole. Mutta sitten se asia, joka näissä ilmastoasioissa minua tavattomasti häiritsee, on totuuden puute. Suomi on tällä hetkellä oikein rehellisesti laskettuna lähes hiilineutraali maa. Minkä takia ympäristöministeriö ja yleensä valtion johtava hallinto eivät tottele sitä, mikä meitä kansanedustajia velvoittaa, ehdoton totuuden vaatimus? Se on suoraan perustuslaissa.

Meillä on päästökauppaan laskettu turvepelloille kahdeksan miljoonan tonnin päästö, joka ei pidä paikkaansa. Se on aivan huuhaata. Se ei ole puoltakaan siitä. Ehkä se pari kolme miljoonaa tonnia on, mutta ei enempää. Koskemattomien, neitseellisten, soiden sitoma hiilimäärä on viisi miljoonaa tonnia. Ja sitten metsien koko hiilinielua ei lasketa suomalaisten eduksi, kun hiilinieluja lasketaan. Näistä koostuu lähes, sanotaan, 13—15 miljoonan tonnin päästö, joka on meille laskettu väärin ja suomalaisten vahingoksi.

Äsken katsoin juuri, jotten puhu arvoisille edustajille mitään muuta kuin ehdotonta totta, että päästökaupan mukaan tällä hetkellä hiilidioksiditonin hinta on 84 euroa. Ja kun lasketaan vaikka 15 miljoonan tonnin mukaan, kun yhden tonnin hinta on 84 euroa, niin se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

määrä, mikä siellä on, 15 miljoonaa tonnia kerrottuna 84 eurolla — laskekaapa, miten paljon me maksamme turhasta tai nostamme kustannuksia turhasta Euroopan unioniin päin. Löytyykö tästä talosta yhtään kansanedustajaa, jolla kantti kestää sanoa, että maksetaanpa nyt se 1,5 miljardia ihan turhasta?

Me olemme sellaisessa kustannuskriisissä tämän vuoden loppupuolella, että ei ole ennen nähty. Ensimmäinen kvartaali meni vielä jotenkuten, kun oli hyviä kasvuedellytyksiä ja koronan jälkivaiheen takia talous kävi aika hyvin. Mutta nyt me maksamme noin puoli-toista miljardia ihan turhasta. Aiheutamme meidän suomalaisille kansalaisille — opiskelijoille, eläkeläisille, pienituloisille, perheille, joilla on paljon lapsia, ja kaikille suomalaisille — turhia kustannuksia valtavat määrät. Tämä laskuri käy, arvoisat Suomen veronmaksajat, teille vahingoksi silloinkin, kun te nukutte.

Katsoin äsken sähkön hintaa sähköpörssistä. Aamupäivällä oli vapaan sähkön niin sanottu vuorokausihinta Nord Poolissa yli 200 euroa, äsken taisi olla vielä 170 euron paikkeilla, megawatilta. Siis maksamme keväällä, lämpimän aikana, sähköstä lähes 200 euroa megawatilta, mikä tarkoittaa sähkölaskussa, aiheuttaa sen — sähkön hinta on sen 20 senttiä, sitten tulee verot päälle ja siirtomaksu ja vaikka mitä — että pahimmillaan sähkön hinta voi olla 50 senttiä kilowattitunnilta. Se käytännössä tarkoittaa sitä, arvoisa puhemies, että tässä maassa kohta kaikki maksaa niin valtavasti, että meillä ei ole siihen varaa. Vuokrat nousevat aivan älyttömästi, kuljetuskustannukset älyttömästi, ruoka kallistuu älyttömästi. Kuka tämän lystin maksaa?

Täällä puhutaan silmät kosteina siitä, varsinkin vihreät, että nyt me ollaan ekologisia. Ja muistakaa, arvoisat Suomen kansan edustajat, että kun kotimaisten kiinteiden polttoainesten, turpeen ja puun, käyttöä näköjään halutaan rajoittaa — muistakaa, hyvät ystävät — että aina korvaava energiaraaka-aine on fossiiliraaka-aine. Aina. Ja sitten Gasum ilmoitti just eilen, että siellä on suuria vaikeuksia. He käyvät Gazpromin kanssa oikeutta, kun pitäisi maksaa ruplissa nämä kaasulaskut. Sehän ei tule toteutumaan, kuten Euroopan unioni on jo sopinut keskuudessaan. Tämä tarkoittaa, arvoisa puhemies, sitä, että kun kaasu menee kiinni, niin se kustannusryöpsähdys, se kustannusten kiihtyvä nousu, on sellainen, jota ei ole ennen nähty. Olemme sellaisissa vaikeuksissa. En halua, arvoisa puhemies, ketään pelotella, mutta sen verran pitää olla ennustajan lahjoja ja talouden ymmärrystä, että ymmärtää, mihin olemme menossa. Maksamme aivan turhasta Euroopan unionille laskuja, joita ei tarvitsisi maksaa. Yhtäkään ministeriä ei Suomen hallituksesta löydy, joka sanoo, että tämä teidän kannattaa maksaa. Ei varmasti löydy. Ja jos sellainen löytyy, niin pyydän kunnioittamaani peruspalveluministeriä esittelemään sen ministerin allekirjoittaneelle. Minä haluan keskustella hänen kanssaan.

Sitten, arvoisa puhemies, jatkoksi vielä se, että tätä vihreää siirtymää kun ollaan helli-mässä, tuntuu, että tämä vihreä siirtymä on maailman uhanalaisin laji kaikista lajeista, sitä pitää tehdä kaikin keinoin. Edustaja Eestilä kuvasi sen ehkä parhaiten, kun hän sanoi, että siinä pitää huomioida kuitenkin myös ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset näkökulmat. Niitä ei ole huomioitu pätkäkään. Me lakkautetaan tästä maasta tehtaita, pistetään työpaikkoja kiinni, kun meillä on vihreä siirtymä. Eihän tämä tällä keinoin voi mennä. Jos me jatkamme tällä keinoin, niin, arvoisa puhemies, tästä maasta lopetetaan metsäteollisuutta enemmän kuin koskaan on nähty. Ja muistakaa: se tehdas, mikä kerran menee kiinni, ei tule ikinä takaisin.

Ja sitten meillä vielä puhutaan siitä, kun kaikki me tiedämme, että turve uusiutuu. Euroopan unioni itsessään vaatii — jokaisesta paperista löytyy se lause — että kaiken pitää

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

perustua tutkittuun tietoon. Tämä on tutkittu. Suomen soiden tilanne silloin jääkauden jälkeen tiedetään tasan tarkkaan, ne miljoonat tonnit, paljonko siellä on turvetta kasvanut. Se on yli 70 miljoonaa tonnia. Jääkaudesta on 10 000 vuotta aikaa. Ei ole vaikea laskutoimitus, kun minäkin sen osaan. Ja nyt sitten, tämä kun on tehty fossiiliseksi, tämä on aiheuttanut sen, arvoisa puhemies, että tällä hetkellä kun puhutaan kauniita sanoja, että me ostamme energiapuuta, energiapuuta tulee tienvarteen, niin hyvin vähän sitä tulee. Energiapuun ostajat — ne voimalaitosten ostomiehet, jotka ostavat raaka-ainetta omien voimalaitostensa polttoaineeksi — ovat samoilla leimikoilla, millä ovat Stora Enso, Metsä Group ja UPM. Aivan samoja tukki- ja kuituleimikoita ostetaan.

Milloin me lopettaisimme, arvoisat edustajakollegat, tämän itsemme huijaamisen? Jos me tällä keinoin jatkamme, niin ihan varmasti tämän ilmastohumpan loppuvalssin tahti mennään sillä tavalla, että metsäteollisuus pistää luukut kiinni. Viime vuonna metsäteollisuuden tuotto, vientitulo tähän maahan, oli 13 miljardia euroa. Suomessa ei ole yhtään kansalaista, joka ei jollakin tavalla suoraan tai välillisesti hyötyisi metsien tuotosta. Ja me leikimme tällä asialla täällä niin kuin jotkut lapset hiekkalaatikolla, että meillä on kivaa. Saa olla kivaa — elämän pitää ollakin kivaa, ettei veritulppa tule liian nuorena — mutta tällä tavalla kun tuhoamme Suomen kansantalouden, niin kaikkea muuta se on kuin kivaa. Ja siinä ministerin äsken esittelemät sosiaali- ja terveydenhuollon puheenvuorot, joita saimme onneksi kuulla, [Puhemies koputtaa] kiitos niistä, ovat tämän murheen pienimpiä murheita. Tämä on megaluokan ongelma niihin verrattuna.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kvarnström, olkaa hyvä.

16.52 Johan Kvarnström sd: Ärade talman, arvoisa puhemies! Tässä on kyse erittäin tärkeästä laista, joka on yksi tärkeimmistä ilmastopolitiikan saralla tällä kaudella. Ilmastolain uudistaminen on tärkeää, jotta saavutamme hiilineutraaliuden tavoitteen vuonna 2035 ja jotta ilmastotyö voi jatkua sujuvasti vaalikausien yli. Suomeen tarvitaan nykyistä kunnianhimoisempi ilmastolaki, joka toimii vahvana ohjauskeinona ilmastopolitiikalle. Käsiteltävänä oleva esitys on juuri semmoinen.

Samalla on tosiaan niin, että paljon muuttui juuri niinä viikkoina, kun tämä esitys annettiin eduskunnalle maaliskuun alussa. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa voimistaa akuuttia tarvetta fossiilisista polttoaineista irtautumiseen ja vihreän energian murrokseen. Ympäristövaliokunta korostaa mietinnössään, että ilmastolaki ohjaa kehitystä tähän suuntaan mutta ei välttämättä niin lyhyellä perspektiivillä kuin mitä Venäjän energiasta irtautuminen nykyisessä tilanteessa edellyttää. Meidän pitää tietenkin aina varmistaa Suomen huoltovarmuutta ja jatkuvasti nähdä, miten ilmastopolitiikka vaikuttaa tähän.

Arvoisa puhemies! Toisessa vastalauseessa sanotaan, että hallituksen esityksessä on lukuisia ongelmia ja että merkittävä osa niistä kiteytyy suunnitelman liialliseen kunnianhimon tasoon. Minun näkemykseni mukaan tilanne on ihan erilainen. Kuten mietinnössä todetaan, jo toteutettu vahva ilmastopolitiikka ja siirtymä kohti hiilineutraaliutta osaltaan lieventävät kustannusshokkia, jonka Venäjän sota Ukrainassa on aiheuttanut. Kunnianhimoisen ilmastopolitiikka on velvoite, josta Suomi hyötyy ehkä jopa enemmän kuin on arvioitu. Ympäristövaliokunta korostaa nimittäin talousvaliokunnan tavoin, että ilmastotoimien talousvaikutusten arvioinneissa ei ole riittävällä tavoin otettu huomioon toimien innovaatio- ja vientipotentiaalia ja dynaamista vaikutusta kilpailukykyyn. Suomalaisen teollisuus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

den edelläkävijsyys puhtaiden ja vähäpäästöisten ratkaisujen alalla voi muodostaa merkittävän kilpailuedun. On selvää, että sähkön tarve tulee merkittävästi kasvamaan samalla, kun myös Venäjän energiasta tulee irtautua.

Toinen tärkeä asia tässä kontekstissa on kuntien rooli. Mietinnössään ympäristövaliokunta korostaa valtionhallinnon ohella kuntien suurta merkitystä Suomen hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamisessa, sillä niiden päätösvalta kattaa monia käytännön ilmastotoimia paikallistasolla.

Ärade talman! Den andra föreliggande reservationen framför att den ambitiösa klimatpolitiska linjen vore till skada och att den skulle missgynna Finland. Egentligen är det precis tvärtom. Som det står i miljöutskottets betänkande: ”Den redan genomförda starka klimatpolitiken och omställningen till klimatneutralitet bidrar till att lindra den kostnadschock som orsakats av kriget i Ukraina.” Om vi hade varit ännu mer ambitiösa tidigare vore vi nu i ett bättre läge. Svårast är situationen för de länder, industrier och strukturer som är mest beroende av fossila bränslen. Det gäller att komma in på hållbar väg, både av klimat- och säkerhetsskäl.

Det är vidare viktigt att miljöutskottet betonar att fastställandet av rättsvisan i fråga om både innehåll och metoder behöver stärkas i det klimatpolitiska planeringsarbetet. Hela syftet är ju att lagen ska bidra till att säkerställa rättvisa klimatåtgärder. Då klimatpolitiken är rättvis och inkluderande får den också acceptans och stöd. Vi behöver se det hela som ett gemensamt projekt, på alla nivåer, där vi människor stärker hållbarheten tillsammans. Vi ska inte döma varandra, utan förbättra vår vardag och våra sätt att leva på ett sätt som gynnar oss genom sundare livsstilar och renare luft och på ett sätt som bidrar till att rädda och stärka biodiversiteten.

Vi finländare gillar inte i grund och botten slit-och-släng och kortsiktig vinning på bekostnad av de förutsättningar för gott liv som naturen ger. Vi älskar naturen och att få ner kostnader genom kunnande. Som det står i betänkandet kommer användningen av fossil energi på sikt att bli dyrare samtidigt som ersättande, utsläppssnåla alternativ kommer att bli billigare. De som går i bränschen gynnas särskilt, och det ska vi göra. Den förnyade klimatlagen och de klimatpolitiska planerna kommer att styra utvecklingen i riktning mot ett utsläppssnålt samhälle där det är lättare och mer acceptabelt för hushållen att minska utsläppen. — Kiitos, tack.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäkynen, Jukka, olkaa hyvä.

16.57 Jukka Mäkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Aluksi haluan kiittää edustaja Hoskosta aivan erinomaisesta puheesta. Ja sanon edustaja Kivelälle, joka poistui valitettavasti jo salista, että hallituspuolueiden kannattaisi kuunnella muitakin kuin vihreiden omia asiantuntijoita. Netistä löytyy ihan muutakin asiantuntevuutta kuin vain ne harvat ja valitut.

Arvoisa puhemies! Yhtä asiaa ihmettelen, kun puhutaan luonnonsuojelusta ja metsistä. Miksi Euroopan unionista tulee meille ohjeet, miten metsiä pitää hoitaa? Suomi on maailman paras metsänhoitaja pitkällä kokemuksellaan ja ammattitaidollaan. Tuskin valehtelen, jos väitän, että meidän metsäteollisuutemme on maailman paras. Metsäkoneteollisuutemme on maailman paras ja kehittynein, josta muut maat vain ottavat oppia. Miten voi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

olla mahdollista, että jostakin Euroopan unionista käskytetään meitä tällaisissa asioissa? Ovatko vihreät mepit kertoneet unionissa Suomesta jotain muuta tietoa siihen suuntaan, mitä pitäisi? Meidän kuuluisi olla se taho, joka tässä asiassa kertoo Euroopan unionille, miten asiat tehdään oikein.

Odotan vain sitä hetkeä, kun EU keksii unionille uuden yhteisen pullonpalautusjärjestelmän. No, meillähän se pullonpalautusjärjestelmä on jo olemassa ja toimii loistavasti. Hoidetaanko asia taas niin, että esimerkiksi Italia kehittää toisenlaisen palautusjärjestelmän, joka lobataan EU:lle, ja me joudumme romuttamaan oman järjestelmämme ja vaihtamaan uuteen, koska määräys tulee Euroopan unionista? Varmaankin se olisi sellainen palautusautomaatti, joka ei pakkasella edes toimisi.

Arvoisa puhemies! Suomalaisten meppien kannattaisikin olla enemmän Euroopan unionissa äänessä sillä tavoin, että mekin joskus hyötyisimme osaamisestamme. Nythän siellä vain nöyristellään, paitsi kaksi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

17.00 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Valitettavaa, että edustaja Kivelä lähti täältä pois — oltaisiin voitu vähän vaihtaa näkemyksiä ja keskustella asiasta.

Itse pidän hieman valitettavana, että tämäkin ilmastokeskustelu ja vihreä siirtymä ajautuu semmoiseen tilanteeseen, että joko ihminen on puolesta tai sitten vastaan, mutta ilmeisesti Suomi on yhden totuuden maailmanmestari. Se näkyy tässä Nato-kysymyksessäkin — että ennen oltiin pääsääntöisesti vastaan ja yhtäkkiä oltiin pääsääntöisesti puolesta, mutta jotenkin siltä väliltä ei tuntunut löytyvän sitten näkemyksiä ennen kuin oli pakko.

Tämä on suuri puute, koska totta kai me kaikki haluamme edistää luonnonsuojelua ja parempaa ympäristöä ja parempia vesistöjä tänne ja saada kaikkea hyvää luonnolle aikaan, mutta kun meillä kuitenkin jonkun on pakko tuottaa energiaa ja jonkun on pakko tuottaa ruokaa. Jos me otetaan tässä ilmastokeskustelussa esimerkiksi nämä turvepellot, joita on hyvin vahvasti syytetty, että ne ovat uhka maapallolle, niin silloin pitää samalla kertoa sanoa, että Ukrainan pellot ovat uhka maapallolle, kun ne ovat aivan samanlaisia pelloja, eloperäisiä maita, ja ne päästävät hiilidioksidia ilmaan — mutta niitä on pakko viljellä, että ihmiset saadaan Pohjois-Afrikassa ja muualla maailmassa ruokittua. Miten tällainen harha oikeasti voi olla näin kollektiivinen? Minä en moiti ketään kansanedustajia, mutta ehkä pikkuisen pyyhkeitä annan jonkun median edustajille, että ne kerta toisensa jälkeen tätä samaa suurta vedätystä pyörittävät. Totta kai kun ihmiset ovat urbaaneja ja he klikkiotsikoiden perusteella tekevät päätöksiä, niin he luulevat, että oikeasti tämä on ihan katastrofi, kun turvepelloja on Suomessa. Ne pellothan ovat parhaita: niissä on paljon typpeä, niitä ei tarvitse paljon typpilannoittaa, ja ne kestävät kuivuutta, mikä todennäköisesti on tulossa.

Mutta kaikkein surullisinta on, että kun vihreästä siirtymästä puhutaan joka yhteydessä, niin Suomi ei vain kerta kaikkiaan tuo sitä esille, että tänne tarvitaan lisää kaivoksia. Käytän kohta luonnonsuojelulain kohdalla puheenvuoron, että ei se voi olla niin, että meillä on tällainen nimby-ilmiö, että kunhan muualle tulee kaivoksia, niin se on hyvä, koska kaivokset aina aiheuttavat ympäristölle ongelmia — me emme pääse siitä mihinkään — mutta jos me meinaamme sähköistää liikennettä, me meinaamme uusiutuvaa energiaa edustaa, mikä on vihreän siirtymän tavoite, niin silloin me tarvitaan niitä maametalleja, ja minä en ainakaan hyväksy sitä, että Suomessa kielletään kaivoksien malmin etsintä ja vaikeutetaan sitä, koska se on osa vihreätä siirtymää. Se aiheuttaa luonnolle ongelmia, mutta tämä on jo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

tenkin käsittämättömäksi mennyt, että tämä käytäntö karkaa ja politiikkaa pitäisi tehdä vain klikkiotsikoiden perusteella ja kaikki kertovat mukavia kertomuksia, mitä tämä on. Että valitettavasti energiapolitiikka ja ruuantuotanto aiheuttavat ongelmia ympäristölle, mutta todellisuus... — Arvoisa puhemies! Tulen sinne pönttöön. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Kiitoksia, arvoisa puhemies! Käytän tämän puheenvuoron sen takia, että pidän Euroopan unionin keppilinjaa vääränä. Se aiheuttaa juuri sen reaktion, mitä ei pitäisi aiheuttaa. Tänä päivänä johtavat yritykset koko ajan keksivät uusia innovaatioita, koko ajan ne kehittävät teknologiaa, jotta päästäisiin puhtaampaan ympäristöön ja kaikella tavalla otettaisiin paremmin luonto huomioon. Tämä tehdään metsäteollisuudessa. Yritykset ovat valtavasti tehneet käytännössä työtä, ja tämä on se linja, mitä pitäisi tukea. Tuotekehitys ja innovaatiot, ne pitäisi nostaa sinne neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta ja koko ajan pyrkiä paremmin ja puhtaammin tuottamaan, mutta tämä raippa, mitä Euroopan unionin komissio ja varsinkin varapuheenjohtaja Timmermans meille tarjoavat, on koko ajan se, että nostetaan veroja ja nostetaan kulurakennetta, ja totta kai varsinkin Itä-Suomessa ja Pohjois-Suomessa ihmiset ovat takajaloillaan, koska he joutuvat suhteellisesti enemmän maksamaan koko tämän vihreän siirtymän ja näiden ilmaston vastaisten toimien kustannuksista.

Perussuomalaiset tätä asiaa paljon pitävät esillä, kuten myös keskustassa tietyt kansanedustajat ja kokoomuksessa tietyt kansanedustajat, ja näin sen pitää olla, koska itse voin täällä pöntössä todeta, että aika paljon itse kuljen metsässä ja kalastelen, ja haluan, että metsät ovat monimuotoisia, vedet ovat paremmassa kunnossa ja meillä olisi parempi ilmasto, mutta kyllähän se on pakko mainita, että ihan sama, mitä me täällä Suomessa tehdään, niin globaalit mittarit eivät värähdä. Ilmasto on globaali ongelma, niin tuntuhan se vähän hassulta, jos meidän otsikot kirkuvat, että turvepellot pitää kieltää, mutta samanaikaisesti toisella sivulla lukee, että Intia lisää kivihiilen kulutusta. Että jonkunmoinen realismi pitää olla.

Toivottavasti Euroopan unioni vaihtaa vähän vaihetta ja lähtee siihen, että tuetaan teknologista kehitystä. Sitten meidän pitää ydinenergialaki muuttaa, että se tietyllä tavalla sallii nämä modulaariset pienydinvoimalat. Niitä ei vielä ole myynnissä, mutta nyt pitää laki muuttaa ja lähteä projekteihin mukaan. Kaikki pitää tehdä niin, että me tuotetaan puhtaammin, ja itse olen sitä mieltä, että pitää tähdätä jollakin aikajänteellä, jota en osaa sanoa, että päästään Suomessa pois polttoon perustuvasta energiasta, mutta sinne ei päästä ilman, että se teknologia kehittyy, ja siihen menee aikaa ja välimatkalle tarvitaan turvetta, ja meidän täytyy olla sen verran rehellisiä myös turvetuottajia kohtaan, että koko vuosikymmen on oltava takaisinmaksuaikaa, kun koneisiin investoidaan.

Arvoisa puhemies! Haluan nämä sanat käyttää täällä eduskunnassa niitten kansanedustajien kuullen, jotka ovat kiinnostuneita oikeasti näistä käytännön asioista. Että ei Suomessa kyllä pitkälle pötkitä, jos me vain lähdemme ideologisen syyn ja jonkun klikkiotsikon perusteella puhumaan puolitotuuksia tässä salissa. Pitää mennä sinne koneitten äärelle ja miettiä, mitä nämä asiat käytännössä tarkoittavat, ja lainsäädäntö pitää viedä niin, että tehdään käytäntöä edistäviä toimenpiteitä eikä teoriaa edistäviä toimenpiteitä. [Jukka Mäky-nen: Loistava puhe!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

17.06 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa puhemies! Vielä jatkoksi edelliseen puheenvuorooni.

Tällä hetkellä sähkön hinta sähköpörssissä, Nord Poolin vuorokausihinta, on 193 euroa megawattitunnilta. Kun ensi talvi koittaa ja meillä on sähköntuotanto tämä ja Venäjältä tuonti käytännössä on jo loppunut, niin meillä ensi talvena saatte tuon 193:n eteen pistää ykkösen. Ja se tarkoittaa käytännössä sitä, että esimerkiksi kaikki paperitehtaat Suomessa pysähtyvät. Sillä sähkön hinnalla ei kannata tehdä paperia, ei kannata sahata puuta, ei kannata tehdä mitään. Ruotsissa tämä on jo koettu: kun sähkön hinta nousi älyttömän korkealle, niin muutamat paperitehtaat pistettiin kiinni.

Tämä varsinkin vihreiden keskustelu on aivan vastuutonta. Heillä on kaikilla tämä yksi päämäärä kiiltävänä silmissä — ihaillaan ilmastomuutoksen pysäyttämistä — vaikka samaan aikaan tässä maailmassa rakennetaan valtava määrä kivihieillä toimivia voimaloita, kun muuta ei ole.

Saksa muka lopetti ydinvoiman, nyt se on saamassa maakaasun vihreälle listalle. Talousvaliokunnassa oli huippuasiantuntija, joka todisti meille, miten ympäristöystävällistä maakaasu on, kuulemma tulee hiiltä vähemmän. Miten metaani, etaani, propaani ja butaani voivat tuottaa vähemmän hiiltä ilmakehään kuin Suomessa poltettava uusiutuva turve ja puu? Siis fossiilinen saa vihreän leiman kylkeen ja uusiutuvat materiaalit pannaan päästökaupan uhreiksi, elikkä ne ovat ilmaa saastuttavia, hiilidioksidia tuottavaa tuotantoa.

Jos katsotaan vaikka Suomen energiatuotantoa, niin meillä on koko valtakunnassa kiinteistöjen lämmitys lähes poikkeuksetta kaukolämmöllä. Tämä kaukolämpöverkko on rakennettu Suomeen, sanotaan, viimeisen 30—40 vuoden aikana. Sen jälleenrakennusarvo on kymmeniä miljardeja. Ja nyt meillä täällä taivastellaan, että meidän pitää siirtyä polttoon perustumattomiin lämmityskeinoihin. Mikä on se polttoon perustumaton lämmityskeino, jolla tungetaan sinne kaukolämpöverkkoon se lämpö ja siinä samalla tuotetaan noin 3 000 megawatin teholla sähköä, kun on kova talvipakkanen? Siis tähän on aivan katastrofipolitiikkaa, kun ei nähdä totuuksia. Mennään kuin hurmoksessa eteenpäin ajattele-matta, mitä meidän politiikallamme seuraa.

Ja sitten Euroopan unionin politiikasta. Talousvaliokunnassa oli juuri esillä tämä Euroopan ilmastopolitiikka, ja nyt siellä on leviämässä semmoinen kummallinen ajatus, että me annetaan Euroopan unionista tukia, jotta saadaan nämä ilmastotavoitteet toteutettua, siis avustuksia eri maihin. Arvatkaapas, mistä ne tuet sitten kerätään. Euroopan unioni on saanut jo verotusoikeuden. Aikanaan varoitin elvytyspaketin ja siihen liittyvän selonteon yhteydessä, että ei pidä Euroopan unionia päästää suomalaisen työmiehen ja suomalaisen perheenäidin tai yrityksen kukkarolle. No nyt se on sitten tulossa — ja tulee rytinällä. Ja kun se EU-verotus kasvaa, niin suomalainen verotus pienenee, eli valtio saa yhä vähemmän valtion kassaan verotuloja, koskee myös kuntia. Euroopan unioni kasvattaa byrokratiaa ja maksaa tukiaisia sinne, minne me ei niitä edes haluta. Jos joku tässä eduskunnassa tai tätä lähetystä jossakin seuraava ihminen tietää, miten tämä mahdoton yhtälö ratkaistaan, niin toivon, että otatte yhteyttä. Minä haluaisin kuulla sen, jotta en tämän vaikean asian kanssa itsekseni painisi. Tämä ei nimittäin tunnu hyvältä. Tämä jatkuva tukipolitiikka, mitä EU harjoittaa tänä päivänä... On annettu jo selviä sähkön hinnan alennuksia semmoisille valtioille, jotka tekevät fossiilisilla sähköä. Annetaan hinnanalennuksia, ja se maksaa — en tiedä, mistä kassasta rahat tulevat. Ja meillä ei saa edes kotimaista turvetta polttaa. Jo on aikoihin eletty.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

Ja sitten kun tuli tämä polttoon perustuva energia, se kaukolämpöputki, niin varsinkin vihreät kansanedustajat tässä salissa puhuivat suureen ääneen, että nyt on tämä geolämpö eli syväkaivoja porataan Helsinkiin ja sillä tehdään kaukolämpöverkkoon lämpö. Oli Fortumin hanke, joka maksoi 60 miljoonaa, ja sitten tämä Mika Anttosen hanke, joka tietävästi oli vähän halvempi, eli pistettiin lähes 100 miljoonaa euroa niihin reikiin, joita sinne porattiin, taitavat olla Espoon kaupungin alueella. Mitä sieltä tuli? No, kolme tavattoman syvää porakaivoa, joista ei ole mitään hyötyä. Tämän piti korvata sitten fossiililämpö. Jos tällaisilla puheilla ohjataan eduskunnan toimintaa, niin kyllä minä pikkuisen olen vihainen siitä, miksi näin tehdään.

Ja Euroopan unionilla itsellään ei ole mitään mandaattia tulla Suomeen sanomaan, miten me rakennamme tätä maata ja energiatehokkuutta, pitääkö talojen eristyksiä parantaa, korjaammeko kunnantalon tai sairaalan tai koulun joskus, se on täysin maan oma asia. Kukaan ei tunnu Euroopan unionin komissiossa kunnioittavan enää liittymissopimuksia. Varmaan kohta tullaan tarkastamaan kotejakin, että onko teillä uunissa sopivat puut ja lämmittekö yleensä puulla vai jollakin muulla. Tällainen on näköalatonta, nihilismiksi melkein sanoisin tätä ajatusmaailmaa, jossa on vain yksi totuus, jota kaikkien pitää kumartaa.

Olen yrittänyt tiedotusvälineille markkinoida ajatusta, että eikö voitaisi joskus puhua tottakin, paljonko tämä vaikuttaa ihmisten kotitalouteen, rahankäyttöön, elämään yleensä, suomalaisiin työpaikkoihin, verokertymään. Ketään ei tunnu kiinnostavan, hyvin harva lehti on niistä innostunut. Yleisradioon ei varmasti pääse — se on täysin sellaisen mielipiteen hallussa, että ei kerta kaikkiaan tällaiselle totuudelle enää ole sijaa siinä talossa. Olkoon niin, minulle se vallan hyvin sopii, mutta kukaan ei mahda mitään sille, kun tämä syksyllä kävelee vastaan meitä. Mitä te teette, arvoisat kansanedustajakollegat, sinä päivänä, kun sähkö maksaa 1 000 euroa megawattitunnilta? Silloin ei tehdä mitään. Perheet menevät semmoiseen konkurssiin, jota ei ole ennen nähty. Ja vielä korko nousee — me tiedämme kaikki sen tänä päivänä Euroopan keskuspankin tiedotteista ja Suomen Pankin tiedotteista, joita Olli Rehn ansiokkaasti meille aina määrävälein jakaa, samoin suurten suomalaisten pankkien johtajat näitä pörssitiedotteita ja markkinatiedotteita. Kun korko tulee nousemaan rajusti, niin sitten ollaan semmoisessa liemessä, jota ei ennen... Aikanaan se 90-luvun alun lama oli kauhea paikka. Se on vielä lastenleikkiä sen edessä, mitä nyt on tulossa, jos ei pikkuhiljaa ruveta järkeviä asioita tekemään, ruveta tekemään oikeaa politiikkaa suomalaisten hyväksi ja lopeteta tätä eurohumppaa. Tämä tulee niin valtavan kalliiksi. Meidän pitää tästä huolehtia. Niin kuin Urho Kaleva Kekkonen sanoi, Suomen valtion tehtävänä ja Suomen eduskunnan tehtävänä on suomalaisten asioiden hoitaminen, ei kenenkään muun. Kukaan muu ei sitä meidän puolestamme tee.

Tämä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, jota kannatan myös, on sekin tärkeä asia, mutta jos meillä ei ole rahaa, niin sitäkään ei pysty tekemään.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Laakso, olkaa hyvä.

17.13 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Äsken kuulitte vahvaa kannanottoa, ja oikeasti täytyy kiittää edustaja Hoskosta siitä rohkeudesta, jolla tavalla tuotte oikeasti näitä asioita esiin. Ja pakko on kyllä myös kiittää edustaja Eestilää ja Mäkystäkin omista puheenvuoroistaan.

Ilmastolakiin liittyy aika paljon sanoja ”jos”, ”ehkä”, ”saattaa”, ”oletetaan”, ”haaveillaan”. Kaikki hyvät argumentit alkavat yleensä jollain näistä tai vastaavilla sanoilla: ”meil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2022 vp

lä on mahdollisuus”, ”meillä on ehkä mahdollisuus”, ”jos saattaa olla vaikka mahdollisuus”. Meistä saattaa tulla vihreän siirtymän voittaja, kun me tehdään kireää ilmastopoliitiikkaa, mutta aina joka ikisessä puheessa käytetään näitä sanoja, mitä äsken mainitsin. Mielestäni silloin kun pelataan sanoilla ”jos”, ”ehkä”, ”saattaa”, ”oletetaan”, ”haaveillaan” tai vastaavaa, pelataan venäläistä rulettia. Silloin heitetään oikeasti aivan liian sattuman varaan, mitä meille tulee käymään. Meidän pitäisi oikeasti tietää ja perustaa kaikki päätöksenteko faktaan, ei haaveisiin.

Minulla on henkilökohtaisesti 20 vuoden kokemus kierrätysalasta, eikä todellakaan ole mitään sitä vastaan, että meistä tulisi maailmankaikkeuden hienoin maa kierrätyksessä ja nämä kaikki ”jos”, ”ehkä”, ”saattaa”, ”haaveillaan” toteutuisivat. Olisin äärettömän iloinen siitä. Mutta se riski — ollaanko me oikeasti valmiita ottamaan se riski, että se ei onnistukaan ja sitten huomataan täällä ensi syksynä, kuinka oikeassa esimerkiksi edustaja Hoskonen puheissaan oli? Tässä on oikeasti kaikki mahdollisuudet juuri niihin skenaarioihin, joita edustaja Hoskonenkin äsken toi esiin.

Tässä on todella haasteellista ymmärtää tällaisen keltanokkakansanedustajan, että me ilmastolakia aloitettiin valmistelemaan ennen Ukrainan sotaa mutta Ukrainan sota ei ole vaikuttanut sen ilmastolain loppuratkaisuun tai siihen päätöksentekoon juuri millään tavalla. On täysin käsittämätön juttu, ettei sitä oteta millään tavalla huomioon tässä asiassa. Kuitenkin joka tapauksessa me jopa ollaan menossa Ukrainan sodan takia Natoon, mutta ilmastolaissa ei edes pilkkua siirretä sen sodan takia. Hämmästyttää tällaista keltanokkaa todella paljon.

Edustaja Mäkyinen mainitsi ansiokkaasti nimenomaan, kuinka Suomessa tehdään maailman parasta metsänhoitoa. Suomessa on maailman parhaat puunjalostustehtaat. Suomessa on maailman paras teknologia sen puunjalostuksen tekemiseksi. Aika monetkin yritykset ovat olleet todellisia kultakaivoksia Suomen verotuloille ja edistysaskelia monissa asioissa. Näihin asioihin meidän pitäisi oikeasti panostaa edelleen. Niistä me tiedetään, että me niissä pärjätään, ja varmasti tullaan pärjäämään jatkossakin.

Oman puolueeni edustajia leimataan usein ympäristövastaisiksi, mutta niin kuin olen monesti aikaisemmin sanonut, jos katsotaan henkilökohtaista hiilijalanjälkeä, niin väitän, ettei vihreistä löydy yhtään samanlaista hiilijalanjäljen jättäjää kuin henkilökohtaisesti itse olen. Mitään syytä ei ole meillä pilata luontoa tai tehdä ylimääräisiä päästöjä, mutta kun tilanne on se, mikä maailmalla on, ja kivihiilivoimaloita rakennetaan tälläkin hetkellä kymmenittäin, niin ei ole mitään järkeä, että me itse ammuimme itseämme päähän — koska ei auta enää edes polveen ampuminen, kun me ammutaan jo itseämme päähän — siinä, että me tiukennetaan näitä juttuja niin paljon, että meidän ruuasta, liikkumisesta ja kaikesta elämästä tehdään törkeän kallista. Kuitenkaan ei saada mitään aikaiseksi siihen globaaliin ilmastotilanteeseen.

Tämä on ihan täysin järjetöntä, ja sen takia henkilökohtaisestikin toisessa valiokunnassa esitin koko ilmastolain hylkäämistä, niin kuin myös tässä toisessakin, johon kuulun. Ei ole muuta vaihtoehtoa kuin laittaa tällainen ilmastolaki oikeasti roskakoriin ja miettiä uudestaan elämän realiteetit huomioon ottaen. — Kiitos.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.